

قانون تاسیس دانشگاه در تاریخ ۸ خرداد ۱۳۱۳ پس از بررسی لوایح ارائه شده به مجلس در تاریخ ۲۳ اردیبهشت ماه و پس از برگزاری دو شور به تصویب مجلس رسید.

قانون تاسیس دانشگاه

شور دوم لایحه تاسیس دانشگاه امروز در مجلس خاتمه یافته و قانون مزبور بطریق ذیل بتصویب مجلس رسید:

ماده اول - مجلس شورای ملی بوزارت معارف اجازه می‌دهد مؤسسه بنام دانشگاه برای تعلیم درجات عالیہ علوم و فنون و ادبیات و فلسفه در طهران تاسیس نماید.

ماده دوم - دانشگاه دارای شعب ذیل است که هر یک از آنها موسوم به دانشکده خواهد بود:

۱- علوم معقول و منقول ۲- علوم طبیعی و ریاضی ۳- ادبیات و فلسفه و علوم تربیتی ۴- طب و شعب و فروع آن ۵- حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی ۶- فنی

دانشسراهای عالی و مدارس صنایع مستظرفه ممکن است از مؤسسات دانشگاه محسوب شوند و نیز ممکن است مدارس و مؤسسات دیگری لدی‌الافتضاء بدانسگاه منضم گردد.

ماده سوم - رئیس دانشگاه در آغاز افتتاح بر حسب پیشنهاد وزیر معارف بموجب فرمان همایونی تعیین و بعدها بر طبق ماده ۱۴ بر حسب پیشنهاد شورای دانشگاه و موافقت وزیر معارف بموجب فرمان همایونی منصوب خواهد شد.

اداره کردن دانشگاه بعهدہ رئیس است معاون دانشگاه و رؤساء و معاونین و استادان دانشکده‌ها بر حسب پیشنهاد رئیس دانشگاه از طرف وزیر معارف منصوب میشوند سایر مستخدمین بر طبق مقررات این قانون از طرف رئیس دانشگاه تعیین می‌گردند.

تبصره ۱ - مدت خدمت رئیس دانشگاه و رؤسای دانشکده‌ها سه سال است بعد از انقضاء این مدت ممکن است مجدداً انتخاب شوند.

تبصره ۲ - رئیس دانشگاه مجاز است علماء و دانشمندان مملکتی و خارجی را بر حسب پیشنهاد شورای دانشگاه و تصویب وزیر معارف بعضویت افتخاری دانشگاه بپذیرد.

ماده چهارم - شورای دانشگاه از اشخاص ذیل تشکیل میشود:

رئیس دانشگاه که سمت ریاست شورا را خواهد داشت

معاون

رؤسای دانشکده‌ها

لااقل یک نفر استاد از هر یک از دانشکده‌ها

ماده پنجم - وظائف شورای دانشگاه بقرار ذیل است:

تعیین شرایط ورود محصل بدانسگاه - تدوین دستور تحصیلات دانشکده‌ها - تعیین شرایط گرفتن درجه و تصدیقنامه و دیپلم - تهیه نظامنامه‌های لازم جهت امتحانات و پیشرفت کار دانشکده‌ها - اظهار نظر در مورد اشخاصی که بسمت استاد و دانشیار از طرف شورای هر دانشکده پیشنهاد شده‌اند - پیشنهاد هر اقدامی که موجب ترقی و اصلاح کار دانشگاه باشد - معاونت و کمک فکری با رئیس دانشگاه.

ماده ششم - هر یک از دانشکده‌ها دارای شورائی خواهد بود مرکب از معاون و استادان در تحت ریاست رئیس دانشکده.

وظائف و تشکیلات شورای مزبور بموجب نظامنامه خواهد بود که از تصویب شورای دانشگاه گذشته باشد.

ماده هفتم - دانشگاه دارای شخصیت حقوقی می‌باشد و نمایندگی آن بعهدہ رئیس است و از لحاظ اداری و مالی دانشگاه مستقل و تحت مسئولیت مستقیم وزیر معارف خواهد بود.

ماده هشتم - دانشگاه می‌تواند در مقابل امور علمی و فنی که اشخاص و مؤسسات غیر رسمی رجوع مینمایند بر طبق نظامنامه مخصوص حق الزحمه دریافت دارد - و جوهری که از اینراه عاید میشود و همچنین اعانه‌هایی که اشخاص مختلف میدهند و عایدات دیگر باستثناء حقوقی که آن محصلین دریافت میشود بحساب جداگانه در تحت نظر رئیس دانشگاه جمع‌آوری و با تصویب وزیر معارف بمصارفی که در شورای دانشگاه پیشنهاد میشود خواهد رسید و وزارت معارف در حساب آن حق نظارت خواهد داشت.

تبصره - هدایائی که اشخاص یا مؤسسات بعنوان وقف و امثال آن جهت امر خاص به دانشگاه تقدیم میکنند اداره آنها با دانشگاه است این قبیل عایدات باید مطابق میل هدیه‌کنندگان صرف شود و تبدیل آن بصرف دیگر جائز نیست صورت عایدات و مخارج همه ساله بوزارت اوقاف تقدیم خواهد شد دانشگاه در رد و قبول هدایای مذکور آزاد است.

ماده نهم - فارغ‌التحصیل‌های دانشکده‌ها که بر حسب مقرراتی که با موافقت نظر وزارت معارف وضع خواهد شد لااقل به درجه اجازه معلمی (لیسانس) نائل شوند از حقوق و امتیازات قانون تربیت معلم مصوب ۱۹ اسفند ماه ۱۳۱۲ استفاده خواهند کرد.

ماده دهم - معلمین دانشگاه بطبقات سه‌گانه ذیل تقسیم میشوند.

اول و دوم - استاد و دانشیار (معاون استاد) که باید علاوه بر داشتن شرایط مقرر در فقرات ۱ و ۳ و ۴

ماده دوم - قانون استخدام کشوری استاد کمتر از سی سال و دانشیار کمتر از بیست و پنجسال نداشته باشند و در رشته که تدریس مینمایند درجه علمی آنها را شورای عالی دانشگاه لاقفل دکتری یا معادل آن تشخیص بدهد.

سوم - دبیر که باید لاقفل دارای شرایط معلمین مدارس متوسطه باشد و بر طبق مقررات مربوطه به معلمین مذکور استخدام خواهد شد. سایر مستخدمین از قبیل متصدیان لابراتورها و کارخانها و اعضای کتابخانه و امثال آن و اعضای دفتری تابع مقررات قوانین عمومی خواهند بود. تبصره - رئیس کتابخانه باید از حیث درجه علمی - کمتر از دبیر نباشد ولی چنانچه درجه علمی او بالاتر باشد مانند دانشیار استخدام خواهد شد. ماده یازدهم - از آغاز سال تحصیلی ۱۳۱۳ و بعد دانشیاران و استادانی که طرف احتیاج دانشگاه می‌شوند در صورت تعدد داوطلبان بامسابقه مطابق نظامنامه مخصوص تعیین خواهد شد.

ماده دوازدهم - در طول مدت خدمت بااستادان و دانشیاران ممکن است ده مرتبه اضافه حقوق داده شود و اعطای اضافات از مرتبه اول الی سوم هر دو سال و در مراتب بعد هر سه سال یکمرتبه بر طبق نظامنامه مخصوص با شرایط ذیل خواهد بود: ۱) ابراز لیاقت و استحقاق ۲ - پیشنهاد رؤسای دانشکده‌ها ۳ - تصویب شورای دانشگاه

ماده سیزدهم - میزان حقوق درجه اول دانشیار همه ساله بر طبق قانون بودجه معین خواهد شد اضافه حقوقی که در درجات اول تا هشتم دریافت خواهد نمود مساوی خواهد بود با هشت یک حقوق ما قبل و در درجه نهم و دهم با خمس حقوق ماقبل در مواقع ترفیع برتبه استادی و یا ریاست دانشکده و یا ریاست دانشگاه عشر حقوق مقام مادون اضافه خواهد شد و پس از آن نیز اضافه حقوق که در باقی درجات دریافت خواهد کرد تا درجه هشتم مساوی خواهد بود با هشت یک و در درجات نهم و دهم با خمس حقوقها قبل.

تبصره - حقوق ماهانه درجه اول دانشیار در سال تحصیلی ۱۴ - ۱۳۱۳ بمیزان یک هزار ریال است.

ماده چهاردهم - ریاست هر رشته از دروس بر عهده استاد همان رشته است برای ترفیع برتبه استادی علاوه بر پیدا شدن محل تدریس باید لاقفل پنجسال دانشیار بوده در رشته خود قابلیت ابراز کرده باشد که مورد قدرشناسی و تصویب شورای دانشگاه واقع شود. رؤسای دانشکده‌ها و دانش‌سراهای عالی پس از کسب نظر شورای دانشکده مربوط از بین استادان و رئیس دانشگاه از بین رؤسای دانشکده‌ها انتخاب می‌شوند انتخاب معاون دانشگاه و معاونین دانشکده‌ها از بین استادان بعمل خواهد آمد.

ماده پانزدهم - مادامی که معلم دارای شرایط مذکور در ماده ده بعده کافی برای استخدام یافت نشود ممکن است از اشخاصی که در رشته از علوم و یا ادبیات بمقانی شامخ رسیده و شورای دانشگاه لیاقت آنها را تصدیق کرده بطور کنترات استخدام شود و نیز ممکن است از متخصصینی که در خدمت ادارات دولتی هستند در برابر حق الزحمه استفاده شود.

ماده شانزدهم - اشخاصی که در سال تحصیلی ۱۳۱۲ - ۱۳۱۳ در مدارس عالی مشغول خدمت بوده‌اند چنانچه دارای شرایط مندرجه در ماده ۱۰ این قانون باشند معلم رسمی دانشگاه خواهند بود درجه و حقوق آنها را وزارت معارف بموجب نظامنامه مخصوص و بر طبق آخرین حقوق تدریس در سال تحصیلی ۱۲-۱۳۱۳ با رعایت ماده ۱۳ این قانون تعیین خواهد نمود اشخاصی که مشمول قانون استخدام کشوری باشند نیز می‌توانند از مقررات این قانون بهره‌مند گردند.

تبصره ۱- اشخاصی که در سال تحصیلی ۱۲-۱۳۱۳ در مدارس عالی مشغول تدریس بوده لیکن تصدیق دکتری در دست ندارند معلم رسمی دانشگاه خواهند بود ولی باید قبل از انقضاء خرداد ۱۳۱۴ در رشته خود رساله تازه تالیف نمایند که مورد قبول شورای دانش‌گاه واقع شود و باخذ تصدیق بمنزله درجه دکتری آنها در آن رشته خواهد بود.

تبصره ۲- دبیران که بموجب ماده ۱۲ قانون تربیت معلم مصوب ۱۹ اسفند ۱۳۱۲ و همچنین دانشیاران که بموجب این قانون آخرین حقوقشان مدرک تعیین رتبه آنها می‌شود هرگاه از درجه تجاوز نموده و بدرجه بالاتر نرسیده باشند درجه بالاتر را دارا خواهند شد و همچنین معلمینی که در موقع اجراء این قانون و قانون تربیت معلم حقوق درجه اول را نگرفته‌اند دارای درجه اول بوده وزارت معارف میتواند در موقع مقتضی با داشتن اعتبار کسر حقوق اینگونه اشخاص را ترمیم نماید.

تبصره ۳- تشخیص رتبه و حقوق استخدامی (اعم از رسمی و کنتراتی و غیره) و استحقاق دریافت اضافه حقوق و ترفیع رتبه بر طبق این قانون و سایر قوانین موضوعه نسبت بکار اعضاء وزارتخانه و ادارات مستقره با وزارتخانه با اداره مستقل مربوطه و تصدیق اداره تقاعد کشوری خواهد بود و چنانچه مستخدمین شکایتی داشته باشند که راجع بتشخیص رتبه یا اضافه حقوق یا ترفیع آنها باشد مرجع کلیه شکایات استخدامی دیوان عالی تمیز خواهد بود.

ماده هفدهم - ترتیب محاکمه اداری اعضاء دانشگاه بموجب نظامنامه خاصی است که از طرف شورای دانشگاه تنظیم و بتصویب هیئت وزراء رسیده باشد.

ماده هیجدهم - مواد ذیل از قانون استخدام کشوری در مورد روءساء و معاونین دانشگاه و استادان و دانشیاران مجری خواهد بود مواد ۶- ۷- ۸- ۹- ۱۱- ۱۴- ۱۹- ۲۸- ۶۹

ماده نوزدهم - رؤساء و معاونین دانشگاه و استادان و دانشیاران میتوانند با ۲۵ سال خدمت و یا با ۶۰ سال عمر و هر قدر سابقه خدمت تقاضای تقاعد نمایند دولت نیز می‌تواند با دارا بودن ۶۰ سال عمر و لاقفل ۲۰ سال خدمت آنان را متقاعد سازد- مابقی شرایط تقاعد آنها بر طبق فصل چهارم قانون استخدام کشوری با رعایت اصلاحاتی که در آن بعمل آمده خواهد بود باستثنای جزء (د) از ماده واحده اصلاحیه ماده ۴۳ قانون مذکور.

ماده بیستم - دانشگاه به اشخاصی که در رشته از علوم یا ادبیات بمقامی شامخ رسیده و یا خدمات بزرگی بعالم انسانیت کرده باشند شورای عالی دانشگاه پس از مذاقه کامل احراز لیاقت آنها را تصدیق نماید با تصویب وزیر معارف درجه دکتریافتخاری اعطاء خواهند نمود.

ماده بیست و یکم - وزارت معارف نظامنامه که بر طبق ماده ۱۶ برای اجراء اینقانون ضرورت دارد بعد از تصویب کمیسیون معارف مجلس شورای ملی بموقع اجراء خواهد گذارد.